

## FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: CIÈNCIES POLÍTiques I DE L'ADMINISTRACIÓ

ASSIGNATURA : 21112 POLÍTICA COMPARADA II (6 crèdits)

DURADA: Primer Semestre

CURS: Segon Cicle (Optativa)

CURS ACADÈMIC: 2007/2008

PROFESSOR: **Dr. Josep M<sup>a</sup> Sanahuja**

### OBJECTIUS

L'assignatura té com a objectiu l'estudi dels diversos sistemes polítics del món actual, quedant exclosos els de l'Europa Occidental ja vistos a Política Comparada I. Des d'aquesta perspectiva la matèria és d'una amplitud extraordinària i excedeix, de llarg, les possibilitats d'un curs acadèmic quadrimestral. El programa que es presenta té un caràcter obert i no pretén un anàlisi exhaustiu dels sistemes polítics sinó oferir una visió global i comparativa dels mateixos. S'han escollit dos àrees de fora d'Europa de importància estratègica per la vida política actual. En primer lloc, el model presidencialista i federal dels Estats Units; en aquest cas l'estudi s'iniciarà amb una breu introducció sobre l'evolució política i constitucional, seguint amb l'anàlisi de les institucions polítiques més importants i l'estudi dels partits polítics. En segon lloc, els sistemes polítics d'Amèrica Llatina. En aquest cas no s'analitzarà cap règim concret sinó les característiques generals i comunes d'aquesta àrea, amb especial incidència en l'actual problemàtica social i política d'aquesta regió del món i incidint en l'anàlisi comparatiu dels diversos països de la regió. Així mateix la temàtica d'Amèrica Llatina s'iniciarà amb l'estudi dels grans trets històrics del segle XX, imprescindibles per comprendre les actuals realitats polítiques del món llatinoamericà.

### TEMARI

#### TEMA 1.- EL SISTEMA POLÍTIC DELS ESTATS UNITS

- 1.- La Revolució Nord-americana i la constitució de 1789.
- 2.- Les grans etapes de la història política i constitucional.
- 3.- El poder executiu: el President.
- 4.- El poder legislatiu: el Congrés.
- 5.- El sistema judicial.
- 6.- La distribució territorial del poder: l'Estat Federal.
- 7.- Els partits polítics, eleccions i vida política.

#### TEMA 2.- ELS SISTEMES POLÍTICS D'AMÈRICA LLATINA

- 1.- L'herència colonial: latifundisme, cabdillismes i caciquisme. Els règims oligàrquics.
- 2.- Desenvolupament econòmic i modernització: les economies agromineres exportadores (1870-1930). L'impacte del liberalisme.
- 3.- Revoltes i revolucions: la revolució mexicana.
- 4.- La crisi de 1929 i els seus efectes: canvis econòmics, socials, demogràfics i polítics.
- 5.- Els règims i els moviments populistes.
- 6.- El període de les revolucions: la revolució cubana, l'impacte del castrisme i els moviments guerrillers.
- 7.- Contrarevolució i militarisme: les dictadures militars.
- 8.- Les transicions a la democràcia a les dècades de 1980-1990.

- 9.- Els actors polítics i socials. Els moviments socials.
- 10.- Introducció a l'estudi de les institucions polítiques comparades.
- 11.- Partits polítics i sistemes de partits.
- 12.- Problemes actuals de consolidació de la democràcia.

## **BIBLIOGRAFIA**

### **TEMA 1.- ESTATS UNITS**

- OLTRA, J.: **América para los no americanos. Introducción al estudio de las instituciones políticas de los Estados Unidos**. Barcelona, EUB, 1996
- FERRANDO BADIA, J.: **Regímenes políticos actuales**. Madrid, Tecnos, 1996 (capítol VIII)
- GARCIA PELAYO, M.: **Derecho Constitucional Comparado** (capítulo 9). Alianza Editorial
- JIMENEZ DE PARGA, M. : **Los Regímenes Políticos Contemporáneos** (capítulo III de la parte especial). Editorial Tecnos
- PALOMARES LERMA, G.: **Política y gobierno en los Estados Unidos**. Tirant lo Blanch, Valencia, 1999
- DE LA GUARDIA, C.: **Proceso político y elecciones en Estados Unidos**. Madrid. EUDEMA. 1992.
- GORDON S. WOOD : **La Revolución Norteamericana**. Mondadori, Barcelona 2003
- TOINET, M.F.: **Le system politique des Etats Unis..** Paris, P.U.F., 1987
- WATSON, R.A.: **Democracia Americana. Logros y perspectivas**. México, Editorial Limusa, 1989.
- SKIDMORE, MAX J. ; CARTER TRIPP, M. : **American government. A brief introduction**. St. Martin's Press. New York, 1989.
- KING, a. (EDITOR): **The New American Political System**. The AEI Press. Washington DC, 1990
- EDWARDS, D.V.: **The American Political Experience. An Introduction to government**. Prentice Hall, New Jersey, 1988
- MAIDMENT, R.; MCGREW, A. :**The American Political Process**. Sage, London, 1986
- HOFSTADTER, R.: **La tradición política americana**. Barcelona, Seix Barral, 1966
- NEVINS, A. i STEELE, H.: **Breve historia de los Estados Unidos**. México, Fondo de Cultura, 1992
- WRIGTH MILLS, C.: **La élite del poder**. México, Fondo de Cultura, 1957.
- ZINN, H.: **La otra historia de los Estados Unidos**. Navarra, Las Otras Voces, 1997

### **TEMA 2.- AMÉRICA LLATINA**

- ALCANTARA, M: **Sistemas Políticos de América Latina**. (2 vol.). Madrid. Tecnos
- BETHELL, L. (ed.): **Historia de América Latina**. (vols. 9,10,11 y 12). Barcelona. Crítica. 1992-1997
- BOTELLA, J. ; SANAHUJA, J.Mª: **Centroamérica después de la crisis**. Barcelona. ICPS. 1998
- CARDENAL, A.S. ; MARTÍ, S. : **América central: las democracias inciertas**. Madrid. Tecnos. 1998.
- CARDOSO, F.H.; FALETT, E.: **Dependencia y desarrollo en América Latina**. México. Siglo XX. 1969.
- CASTAÑEDA, J. G.: **La utopía desarmada**. Barcelona. Ariel.1995.

COLOMER VIADEL, A.: **Introducción al constitucionalismo iberoamericano**. Madrid. Ediciones de Cultura Hispánica. 1990.

DABÈNE, O.: **Amérique latine, la démocratie dégradée**. Paris. Editions Complexe. 1997.

DEBÈNE, O.: **América Latina en el siglo XX**. Madrid, Síntesis, 1999

GALEANO, E.: **Las venas abiertas de América Latina**. México. Siglo XXI. 1998.

LAMBERT, J.; GANDOLFI, A: **Le système politique d'Amerique Latine**. Paris. PUF. 1987.

LOPEZ GUERRA, L.; AGUIAR DE LUQUE, L: **Las constituciones de Iberoamérica**. Madrid. CEC. 1992.

MALAMUD, C: **América Latina, siglo XX. La búsqueda de la democracia**. Madrid. Síntesis. 1992

MARTI, S. : **Rebel·lions, bananes i volcans. Política i societat a Amèrica Central**. Girona. EUMO Ed. 2001

MARTI, S.i FIGUEROA, C. : **La izquierda revolucionaria en Centroamérica. De la lucha armada a la participación electoral**. Madrid. Libros de la Catarata. 2006

PERELLI, C.; SONIA-PICADO, S.; ZOVIATTO, D. : **Partidos y clase política en los noventa**. San José de Costa Rica. IIDH-CAPEL. 1995.

O'DONNELL, G.; SCHMITTER, P.C. i WHITEHEAD, L. (comp.): **Transiciones desde un gobierno autoritario**, (4 vols.), Buenos Aires. Paidós. 1988.

REED, J.: **México insurgente**. Barcelona, Ariel, 1979

ROUQUIE, A: **Extremo occidente. Introducción a América Latina**. Buenos Aires. Emece. 1990.

SANAHUJA, J.M. i BOTELLA, J. : **Centroamérica después de la crisis**. Barcelona. ICPS. 1998.

SANAHUJA, J.M. i MARTI,S. : **Etnicidad, Autonomía y Gobernabilidad en América Latina**. Ediciones de la Universidad de Salamanca. Salamanca. 2004

SKIDMORE, T.E ; SMITH,P.H.: **Historia contemporanea de América Latina. América Latina en el Siglo XX**. Barcelona. Crítica. 1999.

TOURAINE, A: **América Latina. Política y Sociedad**. Madrid. Espasa Calpe. 1989.

VAYSSIÈRE, P,: **Les révolutions d'Amérique latine**. Paris. Éditions du Seuil. 1991.

## AVALUACIO

En aquesta assignatura no hi ha avaluació continuada. Hi haurà un examen final de tot el temari. L'examen final equivaldrà al 60% de la nota final.

Es obligatòria la lectura del llibre: Alain Touraine: **América Latina. Política y Sociedad**. Madrid. Espasa Calpe, 1989. Sobre aquest llibre hi hauran dos controls de lectura fets a classe en data a determinar. (el primer de les parts primera, segona i tercera del llibre i el segon, de les parts quarta i cinquena). Les dues proves equivaldran al 30 % de la nota final.

Tots els alumnes tindran que presentar un treball (de 3 a 5 pàgines) sobre alguna de les novel·les de la llista que es lliurarà a classe., comentant la novel·la (trama argumental bàsica,ambients socials, polítics, nacionals, històrics, etc. que descriu l'autor) i opinió personal, destacant els aspectes més notoris de la novel·la tant literaris com sociopolítics (data lliurament : últim dia de classe). Aquest treball equivaldrà al 10 % de la nota final.

Voluntàriament els alumnes podran fer un treball sobre un aspecte concret dels Estats Units o d'un sistema polític d'Amèrica Llatina, o d'un anàlisi comparatiu entre dos o més sistemes polítics dels inclosos al programa. Hauran de comunicar el tema triat al professor i rebre el vist-i-plau (data màxima per comunicar-ho i rebre el vist-i-plau, el 30 d'octubre ). L'extensió del treball, sense contar els annexes documentals, serà de 15 pàgines mínim, format DIN A-4 a doble espai (30 línies per pàgina), i la data màxima de presentació serà el dia de l'examen final. Altres consideracions més concretes sobre l'estructura i el contingut del treball seran expressades a classe. L'assessorament i altres consultes sobre la realització del treball seran ateses a les hores de tutories al despatx del professor. El treball servirà per pujar nota i serà imprescindible per qui vulgui optar a matricula d'honor.

